

INFORMACIJA

u vezi sa zaključivanjem Memoranduma o saradnji između Uprave Republike Slovenije za bezbjednost hrane, veterinarstvo i zaštitu bilja i Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove Crne Gore u oblasti upravljanja nusproizvodima životinjskog porijekla

U okviru pregovaračkog procesa za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji, pregovaračko poglavlje 12 – Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarna politika obuhvata obavezu uspostavljanja funkcionalnog i održivog sistema upravljanja nusproizvodima životinjskog porijekla u skladu sa pravnom tekovinom Evropske unije. Jedna od aktivnosti koje doprinose ispunjavanju ove obaveze jeste uspostavljanje institucionalne saradnje sa nadležnim organima država članica Evropske unije.

U cilju razvoja sistema upravljanja nusproizvodima životinjskog porijekla, Vlada Crne Gore je 2. aprila 2026. godine usvojila Inovirani plan upravljanja nusproizvodima životinjskog porijekla, kojim je definisano fazno uspostavljanje održivog sistema. Plan predviđa formiranje stočnih grobalja, izgradnju dva regionalna sabirna centra, privremeni izvoz nusproizvoda životinjskog porijekla na preradu u države članice Evropske unije, kao i izgradnju nacionalnog postrojenja za preradu nusproizvoda životinjskog porijekla do 2031. godine.

Takođe, Skupština Crne Gore je 27. aprila 2026. godine usvojila Zakon o upravljanju i postupanju sa nusproizvodima životinjskog porijekla ("Službeni list Crne Gore", broj 59/26), kojim su u nacionalno zakonodavstvo preneseni ključni zahtjevi pravne tekovine Evropske unije u ovoj oblasti.

Imajući u vidu da će biti potreban određen vremenski period za uspostavljanje svih planiranih nacionalnih kapaciteta za sakupljanje, transport, preradu i neškodljivo uklanjanje nusproizvoda životinjskog porijekla, neophodno je u međuvremenu razvijati saradnju sa državama članicama Evropske unije koje raspolažu razvijenim sistemima upravljanja nusproizvodima životinjskog porijekla, odgovarajućim stručnim znanjem i operativnim kapacitetima.

Nakon što je početkom jula 2026. godine izostalo zaključivanje planiranog memoranduma o saradnji sa nadležnim organom Republike Hrvatske, Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove preduzela je aktivnosti na uspostavljanju saradnje sa drugim državama članicama Evropske unije. U tom cilju, dana 8. jula 2026. godine održan je sastanak predstavnika Uprave Republike Slovenije za bezbjednost hrane, veterinarstvo i zaštitu bilja i Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove Crne Gore, na kojem je iskazana obostrana spremnost za uspostavljanje formalne saradnje kroz zaključivanje Memoranduma o saradnji.

Predloženi Memorandum predstavlja okvir za institucionalnu saradnju između dvije nadležne institucije u oblasti upravljanja nusproizvodima životinjskog porijekla. Memorandumom se uspostavlja saradnja u oblasti primjene zakonodavstva Evropske unije koje uređuje ovu oblast, jačanja administrativnih i stručnih kapaciteta, organizovanja stručnih obuka zaposlenih, pružanja ekspertske podrške u implementaciji evropskih standarda, laboratorijske saradnje u oblastima u kojima Crna Gora trenutno nema odgovarajuće kapacitete, kao i zajedničke pripreme i realizacije međunarodnih projekata, razmjene iskustava, izrade stručnih analiza i organizovanja stručnih skupova.

Poseban značaj Memoranduma ogleda se u činjenici da su Uprava Republike Slovenije za bezbjednost hrane, veterinarstvo i zaštitu bilja i privredno društvo **KOTO d.o.o.**, kao ovlašćeni prerađivač nusproizvoda životinjskog porijekla u Republici Sloveniji, iskazali spremnost da, u skladu sa propisima Evropske unije i uz ispunjavanje svih propisanih uslova, sarađuju sa Crnom Gorom u oblasti upravljanja nusproizvodima životinjskog porijekla. Memorandum predviđa i mogućnost uspostavljanja prelaznog oblika saradnje nakon pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, do uspostavljanja potpuno funkcionalnog nacionalnog sistema za sakupljanje, transport, preradu i neškodljivo uklanjanje nusproizvoda životinjskog porijekla u Crnoj Gori.

Zaključivanje ovog Memoranduma ima poseban značaj imajući u vidu da se Crna Gora trenutno suočava sa izazovima u uspostavljanju cjelovitog sistema upravljanja nusproizvodima životinjskog porijekla, što predstavlja jednu od ključnih obaveza u procesu pristupanja Evropskoj uniji i ispunjavanja završnih mjerila u okviru Pregovaračkog poglavlja 12 – Bezbjednost hrane, veterina i fitosanitarna politika. Saradnja sa Republikom Slovenijom omogućiće prenos znanja i iskustava, jačanje administrativnih i stručnih kapaciteta, unapređenje laboratorijske saradnje, kao i razmatranje mogućih prelaznih rješenja do uspostavljanja punog nacionalnog sistema u skladu sa pravnom tekovinom Evropske unije. Time Crna Gora dodatno potvrđuje svoju posvećenost ispunjavanju obaveza iz procesa pristupanja Evropskoj uniji, uz istovremeno unapređenje zaštite zdravlja ljudi, zdravlja životinja i zaštite životne sredine.

Posebno je značajno što Memorandum predviđa mogućnost pružanja stručne podrške od strane nadležnog organa Republike Slovenije u procesu primjene pravne tekovine Evropske unije, učešće slovenačkih stručnjaka u oblastima u kojima Crna Gora još uvijek nema dovoljne kapacitete, sprovođenje laboratorijskih analiza, kao i mogućnost buduće saradnje sa postrojenjem **KOTO d.o.o.** u dijelu prihvata i prerade nusproizvoda životinjskog porijekla, u skladu sa propisima Evropske unije i odobrenjima nadležnih organa. Ovakav oblik saradnje predstavlja značajnu podršku Crnoj Gori u periodu do uspostavljanja punog nacionalnog sistema za upravljanje nusproizvodima životinjskog porijekla.

Memorandum ne predstavlja međunarodni ugovor kojim se preuzimaju međunarodnopravne obaveze, već dokument kojim se uređuju principi institucionalne saradnje između nadležnih organa dvije države. Njegove odredbe ne stvaraju neposredne finansijske obaveze za Budžet Crne Gore. Eventualne aktivnosti koje budu zahtijevale finansijska sredstva realizovaće se kroz posebne sporazume, projekte ili druge instrumente saradnje, u skladu sa važećim propisima.

Ovaj sporazum dakle ne obuhvata finansijske troškove, već je opšte prirode, dok bi se nastali troškovi i finansijska izdvajanja definisala posebnim ugovorima u skladu sa potrebama sistema za prikupljanje, koji će biti uspostavljen, kao i potrebama proizvođača u sektoru prerade mesa.

Potpisivanje ovog sporazuma će omogućiti zatvaranje završnog mjerila u ovoj oblasti za pregovaračko poglavlje 12 i ukloniti eventualnu blokadu koja može nastati, što bi ugrozilo zatvaranje poglavlja u planiranom roku, a koje može nastati neispunjavanjem ove obaveze.

Imajući u vidu značaj uspostavljanja institucionalne saradnje sa nadležnim organom države članice Evropske unije, kao i doprinos koji će realizacija Memoranduma imati u procesu daljeg usklađivanja nacionalnog zakonodavstva i jačanja institucionalnih kapaciteta u oblasti upravljanja nusproizvodima životinjskog porijekla, predlaže se da Vlada Crne Gore ovlasti direktora Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove da, u ime Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, potpiše Memorandum o saradnji između Uprave Republike

Slovenije za bezbjednost hrane, veterinarstvo i zaštitu bilja i Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove Crne Gore.